

Parempaan unioniin

*Brüsselin Kansallisseuran Eurooppa-ohjelma,
hyväksytty yhdistyksen kevätkokouksessa 19.3.2018*

Me kannatamme tiiviimpää ja syvempää eurooppalaista yhteistyötä ja näemme, että kansallisvaltioiden on yksin ja omilla välineillään tai edes pelkällä valtioiden välisellä yhteistyöllä tehotonta tai mahdotonta vastata olemassa oleviin uhkiin ja ongelmiin. Tällaisia ovat muun muassa ilmastonmuutos ja monet muut ympäristökysymykset, useimmat turvallisuusuhat kuten terrorismi tai esimerkiksi globaaliin muuttoliikkeeseen sekä talouden globalisoitumiseen liittyvät kysymykset.

Euroopan unioni perustettiin sitomaan sen jäsenvaltiot taloudellisesti toisiinsa, jotta ne eivät voisi sotia keskenään. Maailman muutoksessa unionin tarve on kasvanut alkuperäistä tarkoitustaan suuremmaksi. EU:n velvollisuus ja olemassaolon oikeutus on kehittyä valtioitten unionista kansalaisten unioniksi, jonka kantavana perusteena on oltava jokaisen kansalaisensa hyvinvoinnin ja onnen edellytysten luominen.

Euroopan unionin jäsenmaissa asuu toistaiseksi yli 500 miljoonaa kansalaista; enemmän tai vähemmän maailman rikkaimpia, terveimpiä, koulutetuimpia kansoja, parhaiten toimivia sekä vähiten korruptoituneimpia maita. Meillä elää liberaalin demokratian ja humanismin perinne, joka on maanosamme suurin rikkaus ja jota meidän on kaikin tavoin edistettävä.

Me emme hyväksy sananvapauden rajoituksia emmekä sellaisia liikkeitä, jotka tätä ajavat. Me emme hyväksy rasismia, sortoa, epätasa-arvoisuutta, minkään ryhmän alistamista etnisen alkuperän, uskonnon, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, poliittisen suuntautumisen tai muun vastaavan perusteella. Emme hyväksy myöskään poliittista tai muuta liikehdintää, jotka edellä mainittuja tavoitteita haluavat rikkoa. Ihmisarvo on jakamaton.

Tuemme ja kannatamme oikeusvaltioperiaatetta ja vaadimme EU:lta vakaita toimia sen puolustamiseksi. Oikeusvaltioperiaate ei ole poliittisen tahdon asia, josta voidaan äänestää jäsenmaiden kesken. Periaatteet ovat selkeitä ja jakamattomia ja siksi EU:n oikeusvaltiomekanismin täytyy toimia automaattisesti siten, että näitä periaatteita rikkovat jäsenmaat kohtaavat sanktionsa joidenkin jäsenmaiden poliittisista ailahteluista riippumatta.

EU on tällä hetkellä valtioliitto, joka ajaa jäsenmaittensa etua. Siitä on kehitettävä aito liittovaltio, joka ajaa kansalaistensa etua. Jean Monnet'n mukaan valtioiden välinen yhteistyö merkitsee aina sitä, että kukin vartioi vain omaa etuaan. Todellinen liittosuhde tarkoittaa toimimista yhteisen edun puolesta.

Meillä on unelma Euroopan unionista, jossa jäsenmaat eivät pelaa pikkusieluista nollasummapeliä keskenään, vaan joka toimii kansalaistensa parhaaksi reagoimalla nopeasti kriiseihin, toteuttamalla rohkeasti ja päättäväisesti kansalaistensa sille asettamia tavoitteita ja lisäämällä hyvinvointia ja vakautta koko mantereellamme, sen lähialueilla ja koko maailmassa.

Tämä tarkoittaa, että samalla kun EU:n on yhtäältä tiivistettävä integraatiotaan, on sen toisaalta myös rohkeasti karsittava osa hallinnollisista ja toiminnallisista rönsyistään. Ydintavoitteena tulee

olla sellaisen Euroopan kehittäminen, joka luo kansalaisilleen yhteisiä oikeuksia, kuten oikeuden liikkua, ilmaista itseään ja elää haluamallaan tavalla, tasa-arvoiset mahdollisuudet kouluttaa ja kehittää itseään sekä ansaita toimeentulonsa ja saada fyysistä suojaa.

1. EU:n kansalaisuus toteutettava

Euroopan unionin perustana on neljä vapautta, jotka muun muassa ovat toimivien sisämarkkinoiden perusta. Näistä vapauksista ei saa missään olosuhteissa tinkiä. Päinvastoin, niiden rinnalla ja ohella on toimittava niin, että EU-kansalaisilla on yhteiset ja yhtäläiset perusoikeudet koko unionin alueella. Tämä tarkoittaa aidon ja todellisen EU-kansalaisuuden toteuttamista, jonka merkinä on yhteinen matkustusasiakirja – EU:n passi!

EU:n kansalaisuus täydentää ihmisten vapaata liikkuvuutta ja vahvistaa kansalaisten yhdenvertaista kohtelua ja yhteisiä oikeuksia EU:n alueella.

EU:n kansalaisuus tarkoittaa myös sitä, että kaikkia EU:n kansalaisia kohdellaan yhdenvertaisesti heidän matkustaessaan unionin alueen ulkopuolella. Ajan myötä on pyrittävä myös siihen, että unionin suurlähetystöverkko korvaa kansallisia lähetystöjä.

EU:n kansalaisuus on ensimmäinen askel kohti yhteistä kansalaisten Eurooppaa, ei sen päätepiste.

2. Valtioliitosta liittovaltioon

Suomessa on aika rohkeasti jälleen puhua siitä millaisen EU:n haluamme. Liittovaltio ei merkitse vallan keskittämistä Brysseliin, päinvastoin, liittovaltion olemukseen kuuluu selkeä toimivallan jako. Liittovaltiomuotoisessa EU:ssa määriteltäisiin nykyistä selkeämmin mitkä asiat kuuluvat unionin tasolle ja mitkä jäsenvaltioille tai sitä alemmalle tasolle. Liittovaltion olemukseen kuuluu hajautettu – ei keskitetty päätöksenteko.

Unionin määritelmän mukaan komissio ajaa yhteistä etua, parlamentti kansalaisten etua ja neuvosto jäsenmaiden etua. Kriisien aikana neuvoston rooli on korostunut, joka on johtanut siihen, että jäsenmaiden itsekäät pyrkimykset ovat näyttäytyneet EU:n päällimmäisenä ominaisuutena. Seurauksena on, että päätöksenteosta tulee pahimmillaan nollasummapelejä, jossa jäsenmaat laskevat tarkasti saamiaan hyötyjä ja haittoja. Yhteinen etu ja myös kansalaisten etu jää silloin taka-alalle.

Tällaisen valtioliiton toimintaan kuuluu luonteensa puolesta myös salailu, sillä valtiot haluavat suojella omaa kansallista etuaan pitämällä neuvotteluprosessit suljettuina. Siitä, että merkittävä osa sekä valmistelua että päätöksentekoa on salattua, on seurauksena, että EU-tasolla tehtyjä päätöksiä ja niiden perusteluja on vaikeampi ymmärtää. Päätöksenteon avoimuus ja läpinäkyvyys täytyy olla olennainen osa uutta Euroopan unionia. Se taas on saavutettavissa vain kehittämällä unionin instituutioita ja perussopimusta liittovaltion suuntaan.

Suomen on EU-politiikassaan otettava rohkeasti uudistusmyönteinen asenne EU:n kehittämiseen, myös institutionaaliseen kehittämiseen, pelkäämättä perussopimusten muuttamista. Myönteinen,

rakentava ja aloitteellinen asenne EU-politiikkaan on oltava Kokoomuksen tavoitteena kaikissa tulevilla hallitusneuvotteluissa.

3. Sisämarkkinat kärsivät itsekkyydestä

EU ei ole mitään ilman sisämarkkinoita, siksi sisämarkkinoiden kitkaton toiminta asettaa talouden ja kanssakymisen keskeiset reunaehdot. Juuri yhteinen kaupankäynti on se mekanismi, jolla valtiot sidottiin yhteen unioniin estämään koskaan enää uuden suursodan puhkeamista Euroopassa. Sisämarkkinoista on kuitenkin tullut protektionismin varjossa elävää näpertelyä, jossa kunnianhimoiset tavoitteet kituvat kansallisen itsekkyyden ja eturyhmien lobbauksen ristipaineessa.

Protektionismi tuo enintään lyhytnäköisiä toimialakohtaisia hyötyjä, jos edes niitä. Vapaa kauppa ja liikkuvuus yhteisillä sisämarkkinoilla on tuonut pitkäaikaisen ja vakaan talouskasvun EU:n alueelle ja toimii parhaana kilpailuetunamme.

Digitaaliset sisämarkkinat, energiasisämarkkinat ja aidot palvelusisämarkkinat on toteutettava siten, että kansallinen protektionismi ei estä markkinoiden toimintaa. Tavoitteena on oltava aito kilpailu ja sen tuoma kuluttajahintojen alentaminen. Samalla myös digitaalisten tuotteitten on siirryttävä unionin sisällä ilman rajoja: Yhdessä jäsenmaassa ostetun palvelun on toimittava kaikkien jäsenmaitten alueella. Kuluttajansuoja on yhtenäistettävä siten, että kuluttajat voivat hankkia tavaroita ja palveluita EU:n sisällä osto- tai myyntipaikkaan katsomatta samoilla ehdoilla. EU:n on huolehdittava siitä, että kansalaistemme tietoturva, yksityisyyden suoja ja digitaalinen- ja medialukutaito ovat korkeimmalla mahdollisella tasolla.

Osana kehittyviä ja toimivia sisämarkkinoita on toteutettava EU:n sosiaaliseen pilariin kuuluvia tavoitteita siten, että työmarkkinat voivat toimia joustavasti ja reilusti ilman, että jäsenmaat voivat työ- ja sosiaalilainsäädännöllään hankkia kohtuuttomia kilpailuetuja toisiinsa nähden. On perusteltua miettiä uudelleen pitäisikö nykyistä suurempi osa sosiaalipolitiikasta siirtää unionin tai unionin ja jäsenmaiden jaettuun kompetenssiin.

Kohtuullinen verokilpailu jäsenmaiden kesken kuuluu markkinatalouteen, mutta yksikään Jäsenmaa ei verotuksellaan saa hankkia kohtuuttomia etuja toisiin nähden eikä luoda mahdollisuuksia muun muassa verovälttelylle. Veroparatiisit ja niihin rinnastettava toiminta on lopetettava niin EU:n sisällä kuin sen ulkopuolellakin. EU:n on saatava riittävän vahvat oikeudelliset ja tutkinnalliset resurssit tämän valvontaan.

Tärkeästä ja keskeisestä roolistaan huolimatta sisämarkkinat eivät ole koko EU, vaan vain yksi, mutta sitäkin tärkeämpi väline yhteisen arvoyhteisön toteuttajana.

4. Yhteinen uskottava ulkopolitiikka

Jos Euroopan unioni toteuttaa omia ulkopoliittisia tavoitteitaan vain siten kuin kyse olisi valtioiden välisestä yhteistyöstä, niin sitä kauemmas karkaavat yhteisen ulkopolitiikan tuomat hyödyt. Unionin ulkopolitiikka ei saa olla jäsenmaiden keskinäisen kilpailun kenttä vaan aidon yhteistyön alue, yhteisen suuremman hyvän tavoittamiseksi. Juuri ulkopolitiikan saralla tiiviisti integroitunut,

yhtenäinen Eurooppa tuottaisi suurimman hyödyn jäsenmailleen esimerkiksi tukemalla demokraattista talouskehitystä lähialueilla ja kehityspolitiikassaan sekä muun muassa vaikuttamalla YK-järjestelmään tai maailmankaupan periaatteisiin omien arvojen mukaisesti. Yhteisen ulkopolitiikan keskeisiin tavoitteisiin kuuluu myös kunnianhimoisen ilmestopolitiikan ajaminen.

EU:n on kehitettävä yhteinen puolustus sen tarvitsemine tukitoimineen, joka pitkällä aikavälillä korvaa kansalliset armeijat ja toimii osana NATOa. Eurooppa ei kuitenkaan voi laskea puolustustaan pelkästään NATO:n ja kansallisten armeijoiden varaan, sillä silloin se asettuu alttiiksi kaikelle sille poliittiselle turbulenssille, joka tapahtuu EU:n ulkopuolisissa NATO-maissa. Turkin vallankaappausyritys ja USA:n presidentin vaihtelevat puheenvuorot ovat tuoreita esimerkkejä epävarmuuskehityksestä NATO:n sisällä.

Ulkoisen ja sisäisen turvallisuuden valista rajaa ei enää ole. Ukrainan ja Krimin tapahtumat idassa, Isilin kasvu Lähi-idassa tai Afrikan kriiseihin liittyvä laaja maahanmuutto ja ihmiskuljetus ylittivät nopeasti Euroopan ulkorajat ja vaikuttivat koko Eurooppaan ja jokaiseen jäsenmaahan. EU:n on käytettävä tehokkaasti siviilikriisinhallinnan, sotilaallisen kriisinhallinnan, kehitysyhteistyön ja humanitaarisen avun keinoja vaikuttamaan vakavien turvallisuushäiriöiden juurisyihin siellä, mistä ne lähtevät. Siviilikriisinhallinta on EU:n vahvuus globaalissa yhteisössä.

On vastuullista, että EU tukee kriisi- ja konfliktivaltioita niiden kyvyssä ratkaista ongelmia ja turvata asukkaidensa elämää ilman, että turvapaikanhaku ja lähtö kotiseudulta on ainoa vaihtoehto. Muiden resilienssi on Euroopan resilienssiä. Samalla on inhimillistä, että EU edistää kestävästä rauhaa ja kehitystä, jotta myös pakolaisten paluu kotiseudulle on mahdollista. EU:n tulee lisätä roolia kansainvälisessä rauhanrakentamisessa.

Yhteiseen puolustukseen kuuluu myös riittävä poliittinen ja materiaallinen valmius tarvittaessa toimia lähialueilla syntyneissä kriiseissä. Konfliktien ehkäisy ja potentiaalisten kriisien monitorointi on oltava nykyistä huomattavasti merkittävämmässä roolissa EU:n yhteisessä ulkopolitiikassa.

EU:n on kasvatettava puolustuksen osuutta yhteisestä budjetistaan ja osoitettava merkittävästi uusia varoja erityisesti puolustusinnovaatioiden tutkimiseen ja tukemiseen, tuettava yhteisiä hankintoja ja vahvistettava valmiuttaan nopeaan toimintaan ja sotilaalliseen että siviilikriisinhallintaan lähialueilla.

EU:n on poliittisesti vahvistettava, että Lissabonin sopimukseen sisältyvä turvakuulauske tarkoittaa sitovaa veloitetta sotilaalliseen avunantoon.

5. Yhteinen talous- ja rahapolitiikka

Vakaus- ja kasvusopimus on EU:n keskeinen poliittinen tavoite. Nyt se näyttyy enemmänkin teknisesti asetetulta mittarilta, jonka toteutumista valvotaan mekaanisesti, mutta josta voi saada poikkeuksia poliittisista syistä, muun muassa jäsenmaan poliittisen painoarvon perusteella. Eurooppa-puolueet on haastettava jokaisten eurovaalien edellä kertomaan millaista talouspolitiikkaa ne aikovat toteuttaa EU-tasolla.

Suomalaiseen EU-politiikkaan yhteisvastuusta on tullut turha hokema. Kaikki, mikä haiskahtaa vähänkin yhteisvastuulta, torjutaan automaattisesti. Tästä populistisesta traumasta on päästävä eteenpäin ja tarkasteltava eri tavoitteita niiden tuoman yhteisen hyödyn näkökulmasta. Sen sijaan,

että kysymme kenen budjetista mitäkin maksetaan, meidän on käytävä keskustelua siitä mikä on julkisen vallan rooli ja ylipäätään mitkä ovat finanssipolitiikan mahdollisuudet vaikuttaa talouskehitykseen.

Unionin ei pidä tehdä sellaisia sitoumuksia, joita se ei voi toteuttaa. Tämä tarkoittaa sitä, että mahdollisuudet vaikuttaa esimerkiksi jäsenmaiden budjettiin ovat vain rajalliset. Unionin pitää myös luottaa markkinoiden ohjaavaan vaikutukseen. Taloudellisiin vaikeuksiin omalla politiikallaan itsensä ajavat maat eivät voi ulkoistaa politiikkansa seurauksia unionille.

Tästä periaatteesta voidaan pitää kiinni vaikka yhteistä finanssipolitiikkaa vahvistettaisiinkin. EU:n pitää voida laskea liikkeelle joukkovelkakirjalainoja esimerkiksi silloin, kun se itse hakee rahoitusta liittovaltion tasoisin hankkeisiin. Tällaisessa rahoituksessa voidaan myös huomioida aluetasoisia riskejä. Unionille pitää luoda myös mahdollisuus vastata nykyistä paremmin tarkkaan rajattuihin epäsymmetrisiin kriiseihin ja siten estää kansalaisiaan ajautumasta taloudellisesti kohtuuttomiin tilanteisiin.

6. Budjetti palvelemaan tutkimusta ja kehitystä

EU:n budjetista noin 70 prosenttia kuluu tällä hetkellä maatalouteen ja koheesiopolitiikkaan. Vaikka näiden osuus on laskenut, on se silti edelleen suuri. Brexitin jälkeen budjetin rahoitukseen tulee huomattava aukko, kun toiseksi suurin nettomaksaja eroaa unionista. Tämä yhdessä uusien uhkien ja investointitarpeiden kanssa tarkoittaa, että budjetin painotusta pitää perin pohjin muuttaa. Samalla pitää muuttaa budjettikautta.

EU:n monivuotisen rahoituskauden on kuljettava parlamenttikauden mittaisesti viisivuotisena siten, että uuden parlamentin ja komission ensimmäiseksi tehtäväksi tulisi näin hyväksyä seuraava rahoituskehys, jolloin siinä heijastuisi selkeästi eurovaalien tulos. Samalla myös eurovaalit kehittyisivät aidommaksi poliittiseksi valinnaksi, kun eurooppapuolueet ja niiden kärkiehdokkaat esittelisivät vaaleissa oman budjettilinjansa.

Nykyisen budjetin ongelma on, että jäsenmaat, niiden media ja kansalaiset tuijottavat vain oman maansa asemaan nettomaksajana tai nettosaajana. Kysymys jäsenmaksuosuudesta on EU:n tuottamien, rahassa mittaamattomien hyötyjen kannalta täysin absurdi ja kohdistaa julkisen huomion täysin väärään asiaan. Tämä on johtanut siihen, että budjetista käytävissä neuvotteluissa kukin jäsenmaa pyrkii minimoimaan oman maksuosuutensa ja maksimoimaan unionilta saamansa varat. Seurauksena on, että maksusitoumusten ja maksatusten välille on kasvanut rahoituskuilu, jossa unionilla on vaikeuksia suoriutua niistä tehtävistä, joita sille on annettu.

Rahoitusperustan vahvistamiseksi unionin tulee perustaa aito ja toimiva omien varojen järjestelmä, jolla voidaan kattaa merkittävä osa unionin menoista. Tämän järjestelmän perustaksi on otettava erityisesti ympäristöverot, kuten hiilidioksidipäästöihin kohdistuvat maksut. Samalla vahvistettaisiin unionin välineitä yhteisen ilmastopolitiikan hoitamiseen. Suomen on oltava avoin myös muille EU-veron mahdollisuuksille, kun kansalainen maksaa veroa suoraan EU:lle eikä vain jäsenmaan välityksellä, häntä alkaa automaattisesti kiinnostaa myös se mitä hyvää EU hänelle tuottaa.

Budjetin painopistettä on siirrettävä koheesiopolitiikasta ja maataloudesta tutkimuksen ja innovaatioiden tukemiseen sekä sellaisiin infrastruktuurihankkeisiin, joilla on laajoja, koko unionia palvelevia vaikutuksia. Eurooppalaisesta siltarumpupolitiikasta on päästävä eroon: Yhteistä rahaa ei tarvita paikallisten liikenneympyröiden rakenteluun.

Koheesiopolitiikka on unionin suurin menoerä ja koheesiorahoituksen merkittävälle leikkaamiselle on vahvat perusteet. Ensinnäkin koheesiovarat ovat alttiita väärinkäytölle ja niiden valvontaan on käytössä aivan liian vähän resursseja. Koheesiovarojen runsaskätinen jakaminen voi pahimmillaan korruptiota. Tätä vastaan unionin on taisteltava arvioimalla tarvittaessa uudelleen tukipolitiikkansa perusteita. EU:n varoista sijoitetusta eurosta saatavan hyödyn on aina oltava parempi kuin jos jäsenmaa itse tekisi vastaavan sijoituksen omalle alueelleen itse. EU:n on tukipolitiikassaan suosittava markkinaperusteisia rahoitusvälineitä.

EU:n maatalouspolitiikka perustuu edelleen vanhaan hehtaaritukijärjestelmään. Maataloustukijärjestelmää on uudistettava siten, että se luo kannusteita puhtaaseen, paikalliseen tuotantoon ja palkitsee toimenpiteistä, joilla vähennetään erityisesti kasvihuonepäästöjä ilmastoon ja parannetaan vesistöjen tilaa, ylläpidetään luonnon monimuotoisuutta sekä toteutetaan muita ympäristöä parantavia toimia.

Tukijärjestelmää on kevennettävä ja yksinkertaistettava. Tuotantoeläinten hyvinvoinnista huolehtiminen on otettava tiiviiksi osaksi yhteistä maatalouspolitiikkaa. Kaiken EU-rahoituksen on oltava ehdollista siten, että maat, jotka eivät noudata unioni keskeisiä peruseriaatteita kuten oikeusvaltioperiaatetta. Sanktioiden tasosta ja niiden määräytymisestä on sovittava automaattisella mekanismilla eikä millään jäsenmaalla saa olla niihin veto-oikeutta.

7. Eron kiertävistä puheenjohtajuuksista

Viime eurovaalien kärkiehdokaskamppailu vahvisti komission puheenjohtajan poliittista asemaa ja teki nimityksestä läpinäkyvän. Samalla se toi nimitykseen poliittisen valinnan, koska jokaisella ehdokkaalla oli oma poliittinen agendansa. Kärkiehdokasmenettelystä on tehtävä pysyvä. Samalla kärkiehdokkaita asettavien eurooppapuolueitten on sitouduttava avoimeen ja demokraattiseen esivaaliin, jolla ne valitsevat omat kandidaattinsa kärkiehdokkaiksi.

Komission puheenjohtajaksi tulee valita parlamentin äänestyksessä eniten ääniä saanut ehdokas vaaleissa kärkiehdokkaaksi asetettujen keskuudesta. Samalla komission poliittista asemaa tulee edelleen vahvistaa ja korostaa vaalituloksen merkitystä komission valinnassa. Komissiota tulee kehittää siten, että komissaarien yleiseurooppalainen rooli korostuu.

EU:n korkean edustajan rooli on jäänyt lähinnä korkean tason diplomaatin rooliksi, joka osallistuu kriisien sovitteluun ja johtaa ulkosuhdehallinnon toimintaa. Jotta EU:lla olisi todella painoarvoa ulkosuhteissaan, olisi ulkopoliitiikan johto keskitettävä komission puheenjohtajalle ja jättää korkealle edustajalle ulkoministerin rooli ja titteli. Näin komission puheenjohtajasta tulisi todellinen EU:n presidentti. Eurooppa-neuvoston puheenjohtajan ja komission puheenjohtajan tehtäviä olisi yhdistämisen sijaan syytä kehittää siten, että ensimmäisestä tulisi presidentillinen ja jälkimmäisestä pääministerillinen. Samalla kun korostetaan komissiota poliittisena elimenä, ei pidä myöskään

unohtaa sen riippumattomuutta, joka osaltaan turvaa myös pienten maitten aseman. Euroopan unionin neuvostoa on kehitettävä siten, että luovutaan jäsenmaiden kesken kiertävästä neuvoston puheenjohtajuudesta. Poliittisesti heikko puheenjohtajamaa pahimmillaan hankaloittaa ja viivästyttää asioiden käsittelyä. Lisäksi kiertävä puheenjohtajuus antaa mahdollisuuden sille, että joitakin hankalia asioita siirretään vain muodollisesti puheenjohtajamaalta toiselle ilman, että kukaan vakavasti yrittää ratkaista niitä. Jäsenmailla on lisäksi varsin erilaiset resurssit omassa virkamieskunnissaan hoitaa puheenjohtajuutta, mikä myös johtaa epätasaiseen kehitykseen puheenjohtajamaiden vaihtuessa.

Pitkällä aikavälillä EU:n neuvostosta tulee kehittää EU:n toinen kamari ja sen päätöksenteon avoimuutta tulee lisätä.

8. Yksimielisyys jäädyttää kehityksen

Päätöksenteko EU:n neuvostossa edellyttää tällä hetkellä yksimielisyyttä tietyissä arkaluontoisina pidetyissä asioissa. Näitä ovat muun muassa yhteinen ulko- ja turvallisuuspolitiikka, EU-jäsenyys, välillistä verotusta koskevan kansallisen lainsäädännön yhdenmukaistaminen, EU:n rahoitus, tietyt määräykset oikeus- ja sisäasioiden alalla sekä sosiaaliturvaa ja sosiaalista suojelua koskevan kansallisen lainsäädännön yhdenmukaistaminen.

Yksimielisyysvaatimuksen kääntöpuolena on, että yksikin jäsenvaltio voi pitää muuta yhteisöä panttivankina jossakin kysymyksessä. On perusteltua vaatia yksimielisyyttä ainoastaan kaikkein perustavanlaatuisimpiin kysymyksiin, joita ovat unionin jäsenyys ja perussopimuksia koskevat muutokset. Muissa kysymyksissä on siirryttävä käyttämään määräenemmistöpäätöksiä.

Yksimielisyysvaatimukset jäädyttävät EU:n kehityksen ja estävät muun muassa uudistuksia, joilla parannettaisiin heikoimmassa asemassa olevien kansalaisten asemaa.

Euroopan parlamentin tulisi keskittyä sille annettuihin rooleihin lainsäätäjänä, budjettivallan sekä budjetin valvontavallan käyttäjänä. Parlamentin pitää rajoittaa näiden toimivaltansa ytimeen kuuluvien asioiden ulkopuolelle meneviä kannanottoja. Mieli-pideautomaattina toimiminen ei lisää parlamentin ja EU:n arvostusta kansalaisten keskuudessa - päinvastoin. Samalla parlamentin tulee rajoittaa jäsentensä oikeutta komissiolle esitettyihin kysymyksiin ja muihin sellaisiin toimiin, joilla haetaan yksinomaan julkisuutta.

9. Säästöjä aikaan rönsyjä leikkaamalla

EU:n hallintoon kuluu noin yhdeksän miljardia euroa vuodessa mikä on kuutisen prosenttia unionin menoista. Hallinnon säästöillä ei juurikaan ole merkitystä kansallisiin maksuosuuksiin, mutta niillä on tärkeä symboliarvo. Vielä suurempi merkitys hyvällä hallinnolla on kuitenkin päätöksenteon tehokkuuteen ja toimivuuteen. Toiminnalliset lähtökohdat onkin pidettävä etusijalla kun hallintoa kehitetään.

EU:n keskeisistä instituutioista parlamentilla on kolme toimipaikkaa (Bryssel, Luxembourg ja Strasbourg). Luxembourgiassa toimii lisäksi EY-tuomioistuin sekä tilintarkastustuomioistuin. Euroopan keskuspankki sijaitsee Frankfurtissa. Neuvostot kokoontuvat vuoroin Brysselissä, vuoroin Luxembourgiassa. EU:lla on lisäksi yli 40 komission alaista erikoisvirastoa, jotka sijaitsevat eri jäsenmaissa. Niiden perustamiseen on vaikuttanut toimintojen ohella jäsenmaiden halu saada itselleen jokin EU-virasto. Näiden virastojen toimintaa ja tarvetta tulisi tarkastella kriittisesti ja mahdollisuuksien mukaan yhdistää toimintoja siten, että virastojen määrää voitaisiin karsia.

Keskeisten toimielinten hajauttaminen kolmen kaupungin kesken on resurssien haaskausta. Brysselistä on tehtävä EU:n todellinen pääkaupunki siten, että parlamentti ja neuvostot pitävät kokouksensa ainoastaan siellä. Muitten toimielinten sijoittuminen ei ole samassa määrin tärkeää. Talous- ja sosiaalikomitean kulut vuonna 2016 EU:n budjetissa olivat noin 130 miljoonaa euroa. Vastaavasti Alueiden komitean kulut olivat noin 90 miljoonaa euroa. Euroopan parlamentin Strasbourgin istuntojen kustannuksista on erilaisia käsityksiä, mutta varovaisimmankin arvion mukaan niistä aiheutuu noin 120 miljoonaa euroa kuluja vuodessa sekä noin 19 000 tonnin vuotuiset hiilidioksidipäästöt.

Alueiden komitea ja talous ja sosiaalikomitea antavat lausuntoja komission esityksistä parlamentille ja neuvostolle. Koska lausunnoilla ei ole sitovaa merkitystä, ei niihin myöskään yleensä kiinnitetä minkäänlaista huomiota. Molempien komiteoiden arvo onkin lähinnä muualla kuin niiden perustehtävässä. Strasbourgien istuntojen lopettaminen ja molempien komiteoiden lakkauttaminen toisi EU:n budjettiin vähintään 340 miljoonan euron säästöt. BKS esittää, että kokoomus toimii aktiivisesti Alueiden komitean ja ETSK:n lakkauttamiseksi sekä sen puolesta, että parlamentin toimipaikaksi asetetaan ainoastaan Bryssel.

Kun EU:n hallintoon kuluu kaikkiaan noin yhdeksän miljardia euroa vuosittain, niin tästä kertyisi vuositasolla noin 3,8 prosentin suuruinen säästö. Tämä antaisi jo kokonaisuudessaan vahvan viestin siitä, että EU haluaa karsia hallintonsa rönsyjä ja tehostaa toimintaansa.

10. Puhtia päätöksentekoon

Päätöksenteon hitaus on osa demokratian olemusta. Sen etuihin kuuluu, että päätöksiin liittyy riittävä harkinta, jolloin voidaan varmistua niiden seurauksista, päätösten keskinäisestä yhteensopivuudesta sekä niitten lainmukaisuudesta. Hitaan päätöksenteon haittana on, että se ei ehdi vastata ajoissa niihin kysymyksiin, joihin pitäisi vastata. Pitkittyvät päätösprosessit myös syövät instituutioiden ja koko EU:n legitimitettä kun kansalaisten näkökulmasta mikään ei koskaan valmistu.

Komissio on Junckerin kaudella menestyksekkäästi vähentänyt esitystensä määrää kun se on arvioinut entistä tarkemmin esitysten tarpeellisuutta. Tätä tarkastelua seuraisi luontevasti hanke, jossa selvitetään päätöksentekoa hidastavat mekanismit ja ryhdytään toimiin rakenteellisten hidasteiden poistamiseksi.

”Vähemmän julistusta, enemmän tekoja”, on nostettava kaikkien EU-instituutioiden johtoajatukseksi. Varsinkin komission, parlamentin ja eurooppaneuvoston yhteisinä helmasynteinä on liiallinen julistuksellisuus. Tämä hämärtää ymmärrystä EU:sta, kun kansalaiset eivät osaa useinkaan erottaa asetettuja tavoitteita, esitettyjä toiveita ja tehtyjä päätöksiä toisistaan. Lukuisten eritasoisten toiveitten sijaan kaikkien instituutioiden tulisi keskittyä omiin perustehtäviinsä ja erityisesti lainsäädäntöön. Päätöksenteon kirkastamisesta on hyvä aloittaa matka kohti uutta yhteistä kansalaisten Eurooppaa. EU tarvitsee yhteisen perustuslain, jolla tässä ohjelmassa esitetyt tavoitteet asetetaan voimaan.